

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/106/2024
Identifikačné číslo spisu:	1117229110
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1117229110.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu G. K., narodeného P. zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Balalovou, Bratislava, Martinčekova 5, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova 2, IČO: 00151866, o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci, vedenom na Okresnom súde Bratislava I (teraz Mestskom súde Bratislava IV) pod sp. zn. 9C/73/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. marca 2024 č. k. 4Co/134/2022-186, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 8. júla 2021, č. k. 9C/73/2017-111 žalobu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania.

1.1. Véc právne posúdil podľa § 3 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1 až 4 a § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z.. Žalobca sa žalobou domáhal zaplata 9.900 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, tvrdiac, že mu bola spôsobená nesprávnym úradným postupom príslušníkov Policajného zboru pri obmedzení osobnej slobody v dňoch 6. júla 2016 od 18.50 hod. do 7. júla 2016 do 8.20 hod.. Tvrdil, že po zadržaní nebol umiestnený do priestoru zodpovedajúceho zákonnému režimu, ale do uzamknutej miestnosti oddelenej od ostatných priestorov kovovou mrežou, označovanej ako miestnosť pre predvedené osoby, v ktorej mal bez možnosti riadneho nočného odpočinku, bez voľného prístupu k toalete a vode a v nevyhovujúcich podmienkach zotrvať rozhodujúcu časť času obmedzenia osobnej slobody. Podľa jeho tvrdení práve tento spôsob výkonu zásahu vyvolal ujmu v jeho fyzickej a psychickej sfére, zasiahol do jeho dôstojnosti, cti, súkromia a narušil jeho dôveru v právny štát.

1.2. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že žalobca bol príslušníkmi Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I, odboru poriadkovej polície, obvodného oddelenia Bratislava Staré Mesto - východ zadržaný 6. júla 2016 o 18.50 hod., že v čase obmedzenia osobnej slobody s ním boli vykonávané úkony trestného konania, a že na slobodu bol prepustený 7. júla 2016 o 8.15 hod.. Zo spisu v trestnej veci mal zároveň preukázané, že postup policajta bol na žiadosť žalobcu preskúmaný

prokurátorkou, ktorá ho v danej fáze trestného konania považovala za zákonný a dôvodný. Súčasne však vychádzal aj z upovedomenia verejnej ochrankyne práv z 20. januára 2017, podľa ktorého bol žalobca po obmedzení osobnej slobody umiestnený do priestoru, ktorý nebol celou policajného zaistenia, nebol na tento účel riadne vybavený, a v ktorom strávil, s výnimkou času výsluchov, vyše desať hodín, prevažne v nočnom čase. Z uvedeného dôvodu prvoinštančný súd uzavrel, že umiestnenie žalobcu do miestnosti pre predvedené osoby namiesto zákonom predpokladaného priestoru predstavovalo nesprávny úradný postup. Za významné považoval aj to, že po vybavení podnetu verejnou ochrankyňou práv boli zo strany Policajného zboru prijaté opatrenia smerujúce k tomu, aby zadržané a zaistené osoby boli umiestňované výlučne do cely policajného zaistenia, a aby boli príslušníci opätovne poučení o podmienkach zásahov do základných práv a slobôd.

1.3. Napriek uvedenému súd prvej inštalcie dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k ďalším predpokladom zodpovednosti štátu. Výšiel z toho, že pre úspech v konaní nestačí preukázanie samotného nesprávneho úradného postupu, ale je potrebné preukázať aj vznik nemajetkovej ujmy a príčinnú súvislosť medzi zisteným pochybením a tvrdými následkami. Za nedostatočné považoval samotné subjektívne tvrdenia žalobcu o strese, zásahu do fyzickej a psychickej integrity, nemožnosti odpočinku, obmedzenom prístupe k toalete, zážitku poníženia a strate dôvery v právny štát. Podľa názoru súdu žalobca nepreukázal taký zásadný zásah do svojich osobnostných práv, ktorý by odôvodňoval priznanie peňažnej satisfakcie podľa § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z., a nepreukázal ani to, že tvrdené následky vznikli v dôsledku zisteného nesprávneho úradného postupu. Z týchto dôvodov žalobu v celom rozsahu zamietol.

1.4. Súd prvej inštalcie o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, žalovanej však nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko žalovaná si náhradu trov konania neuplatnila z dôvodu, že jej žiadne trovy konania nevznikli.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 27. marca 2024, č. k. 4Co/134/2022-186 podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštalcie potvrdil a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými zisteniami aj právnymi závermi súdu prvej inštalcie. Nepovažoval za dôvodné odvolacie námietky žalobcu smerujúce k tvrdenej nepreskúmateľnosti rozsudku, k tvrdenému nesprávne procesnému postupu, k nevykonaniu navrhovaných dôkazov ani k tvrdým nesprávnym skutkovým zisteniam. Zdôraznil, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nevzniká automaticky zo samotného zistenia nesprávneho úradného postupu, a že poškodený musí preukázať konkrétny negatívny vplyv ujmy vo svojej osobnostnej sfére, ako aj to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je postačujúcim prostriedkom nápravy.

2.2. Odvolací súd osobitne uviedol, že hoci v danej veci bolo preukázané pochybenie spočívajúce v umiestnení žalobcu do priestoru, ktorý nebol zákonom určený na výkon obmedzenia osobnej slobody, žalobca nepreukázal splnenie ostatných podmienok podľa zákona č. 514/2003 Z. z.. Podľa jeho názoru žalobca dostatočne nešpecifikoval a nepreukázal tvrdené poškodenie občianskej cti, zásah do súkromia ani iné následky v osobnej sfére v takej intenzite, ktorá by odôvodňovala priznanie požadovanej peňažnej satisfakcie. Rovnako nepreukázal, že samotné konštatovanie porušenia práva verejnou ochrankyňou práv nebolo v jeho prípade dostatočným prostriedkom nápravy. Odvolací súd uzavrel, že súd prvej inštalcie správne vyhodnotil existenciu len prvej podmienky zodpovednosti štátu, zatiaľ čo vznik ujmy a príčinnú súvislosť žalobca nepreukázal.

2.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalovanej, ktorá mala úspech v odvolacom konaní, nepriznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko jej v tomto konaní žiadne trovy nevznikli.

3. Proti tomuto rozsudku podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania.

3.1. V dovolaní uplatňujúc dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a zároveň je postihnuté vadou zmatečnosti, pretože jeho odôvodnenie je podľa neho vnútorne rozporné a nepreskúmateľné. Namietal najmä to, že ak súdy nižších inšancií uzavreli, že nebol preukázaný vznik ujmy, nemohli zároveň bez

riadneho vysvetlenia uzavrieť, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom ujmy. V tomto smere považoval odôvodnenie rozhodnutia za nedostatočné, keďže podľa jeho názoru mu nebolo odvolacím súdom vysvetlené, v čom konkrétne nepreukázal príčinnú súvislosť medzi vznikom ujmy a nesprávnym úradným postupom, ak podľa odvolacieho súdu nepreukázal vznik ujmy.

3.2. Dovolateľ ďalej namietal dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pričom právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, formuloval ako otázku „nepreukázania vzniku ujmy, ak v rozpore s právnymi predpismi došlo k porušeniu osobnej slobody zaručenej čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky; základného práva byť podrobený neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu chráneného čl. 16 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti podľa čl. 19 ods. Ústavy Slovenskej republiky, a ktoré porušenie bolo u dovolateľa konštatované aj nezávislým ústavným orgánom, verejným ochrancom práv Upovedomením zo dňa 20. 01. 2017 číslo 2253/2016 VOP.“

3.3. Žalobca v dovolaní zároveň namietal, že súdy mali riadne odôvodniť svoj názor, prečo tvrdenia dovolateľa ako bezúhonnej osoby a ním doložený dôkaz Upovedomenie zo dňa 20. 01. 2017 číslo 2253/2016 VOP a v kontexte na závery, že sa nestal skutok, pre ktorý bol dovolateľ obmedzený na osobnej slobode (rozsudok trestného súdu), neboli dostatočne spôsobilé založiť ani len prezumpciu vzniku ujmy u dovolateľa ako bezúhonnej osoby poškodením občianskej cti a do práva na súkromie.

3.4. Za ustálenú rozhodovaciu prax, z ktorej sa odvolací súd odklonil, označil rozhodnutie R 53/2010 (Preukazovanie závažnosti ujmy spôsobenej fyzickej osobe do práv na jej súkromie) uverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 6/2010, podľa ktorého „V prípade zásahu do práva na súkromie nie je zníženie dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere jedinou relevantnou formou závažnosti ujmy spôsobenej fyzickej osobe na chránených právach. Ak došlo k zásahu do súkromia, nie je procesnou povinnosťou dotknutej osoby preukazovať, že neoprávnený zásah pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jej vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti.“ (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. februára 2010, sp. zn. 3Cdo/137/200) a rozhodnutie R 13/2009 (Posúdenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe) uverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 2/2009 a kde je uvedené, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s článkom 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa ustanovenia 5 ods. 1 zákona č 58/1969 Zb. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2007 sp. zn.: 4Cdo/177/2005.

3.5. Uviedol, že súdy nevzali do úvahy konkrétne podmienky, v ktorých sa nachádzal, najmä že počas noci nemal možnosť uložiť sa na lôžko, že prístup k toalete a vode bol podmienený zásahom príslušníkov Policajného zboru, že priestor nebol riadne hygienicky a technicky vybavený, a že u bezúhonnej osoby muselo takéto zaobchádzanie objektívne vyvolať pocity stresu, poníženia, neistoty a zásahu do ľudskej dôstojnosti. Súdy nižšej inštancie prijali závery o tom, že tieto okolnosti nespôsobili dovolateľovi vznik ujmy, čo má dovolateľ za neprípustné. Za nesprávne považoval aj to, že odvolací súd podľa neho bez vlastného dokazovania potvrdil záver o nepreukázaní ujmy, hoci v skutkovo obdobnej veci iného spoluobvineného z tej istej trestnej veci Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 28. februára 2023 č. k. 8Co/162/2022-209 priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 500 eur práve za obmedzenie osobnej slobody v nelegálnom priestore policajného útvaru. V rozdielnom rozhodnutí dvoch senátov toho istého súdu pri skutkovo blízkych veciach videl prvok arbitrárnosti a odklon od ustálenej rozhodovacej praxe.

3.6. S poukazom aj na ústavnú judikatúru namietal, že odvolacím súdom nebolo odôvodnené, prečo dovolateľ ako bezúhonná osoba, nepreukázal vznik ujmy spôsobenej mu obmedzením osobnej slobody v nelegálnych priestoroch, ak by to ako ujmu pocítovala aj každá iná fyzická osoba.

4. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu vyjadrila a navrhla, aby dovolací súd dovolanie ako neprípustné odmietol alebo ako nedôvodné zamietol. Uviedla, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom prezentovaným v doterajšom konaní, ako aj so závermi súdov nižších inštancií. Zotrvávala na stanovisku, že žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť ani samotný vznik nemajetkovej ujmy, a súčasne zopakovala svoj názor, že nebol preukázaný ani nesprávny úradný postup. Podľa žalovanej sú rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu vecne správne, keďže žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu

k rozhodujúcim predpokladom zodpovednosti štátu.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana splňajúca podmienku obligatórneho zastúpenia v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. a) CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7.2. Dovolať vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP vymedzil ako vadu zmätočnosti spočívajúcu v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu ohľadom „zistenia súdov nižších inštancií o nepreukázaní príčinnej súvislosti nesprávneho úradného postupu a nemajetkovej ujmy, ... pretože ak súdy uzavreli, že nebol preukázaný vznik ujmy (splnenie druhej podmienky), nemohol dovolať v konaní preukazovať a súdy nižších stupňov nemohli konštatovať nepreukázanie príčinnej súvislosti ako nesplnenie tretej podmienky“. Zároveň namietal nedostatočné vysvetlenie odvolacieho súdu, v čom nepreukázal príčinnú súvislosť medzi vznikom ujmy a nesprávnym úradným postupom, ak podľa odvolacieho súdu nepreukázal vznik ujmy. Na inom meste dovolania žalobca namietal, že súdy nižších inštancií riadne neodôvodnili, prečo tvrdenia dovolať ako bezúhonnej osoby a ním doložený dôkaz Upovedomenie zo dňa 20. 01. 2017 č. 2253/2016 VOP a v kontexte na závery, že sa nestal skutok, pre ktorý bol dovolať obmedzený na osobnej slobode (rozsudok trestného súdu), neboli dostatočne spôsobilé založiť ani len prezumpciu vzniku ujmy u dovolať ako bezúhonnej osoby poškodením občianskej cti a do práva na súkromie. Zároveň upozorňoval, že s poukazom na ustálenú judikatúru nebolo odôvodnené, prečo dovolať ako bezúhonná osoba nepreukázal vznik ujmy spôsobenému obmedzením osobnej slobody v nelegálnych priestoroch, ak by to ako ujmu pociťovala aj každá iná fyzická osoba.

7.3. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolať tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. K obdobnému právnomu názoru dospel najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (napr. sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

7.4. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). Len náležité odôvodnené súdne rozhodnutie sa stáva interpretačným nástrojom súdnej autority k zabezpečeniu spravodlivosti.

8. Pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy, obdobne ako pre vznik práva na náhradu škody

spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, je nevyhnutné, aby boli súčasne naplnené tri základné predpoklady, ktorými sú nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávny úradný postup, existencia nemajetkovej ujmy a kvalifikovaná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy; v prípade nemajetkovej ujmy musí byť, navyše, zrejmé, že samotné konštatovanie porušenia práva je nedostačujúce.

9 . Odvolací súd v reakcii na odvolacie námietky žalobcu skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil, teda aj s tým, že dôvodom zamietnutia žaloby bolo neunesenie dôkazného bremena o existencii (vzniku) vážnej nemajetkovej ujmy a jej výšky (intenzity) v dôsledku nesprávneho úradného postupu orgánov štátu.

9.1. Odvolací súd k potrebe preukázania vzniku nemajetkovej ujmy a jej výšky výslovne uviedol: „Súd prvej inštancie správne skúmal splnenie zákonom stanovených predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, ktoré musia byť splnené kumulatívne, a ktorými sú: existencia nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu, vznik škody v danom prípade nemajetkovej ujmy a existencia príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím a škodou. Odvolací súd sa plne stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade nebolo preukázané splnenie všetkých podmienok vzniku nároku na náhradu škody, ktorá mala byť spôsobená orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, nakoľko žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukazovaní dôvodnosti uplatneného nároku. ... Podstata právneho záveru zaujatého súdom prvej inštancie tkvie v tom, že žalobca v tomto spore neunesol jeho zaťažujúce dôkazné bremeno v tom smere, aby preukázal súčasné splnenie troch podmienok (existencia škody, nesprávny úradný postup orgánu štátu a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom), pri výskyte ktorých je možné prijať záver o objektívnej zodpovednosti žalovanej za výšku uplatnenej škody- nemajetkovej ujmy žalobcom, bez ohľadu na zavinenie žalovaného. V tejto súvislosti je potrebné sa stotožniť aj s konštatovaním súdu prvej inštancie spočívajúcim v tom, že žalobca v tomto spore jasne a zrozumiteľným spôsobom nepreukázal výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy a príčinnú súvislosť medzi požadovanou nemajetkovou ujmovou a nesprávnym úradným postupom orgánov štátu. ... Nárok na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v prípade, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu orgánu verejnej moci nevzniká automaticky. Je teda povinnosťou žalobcu uviesť a vysvetliť všetky rozhodné skutočnosti odôvodňujúce správnosť jeho tvrdenia o vzniku nemajetkovej ujmy, čo sa však v danom prípade nestalo. Ďalej žalobca musí uniesť jednak bremeno tvrdenia ako aj dôkazné bremeno. V danom prípade odôvodňuje žalobca uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vznikom poškodenia občianskej cti v súvislosti s obmedzením osobnej slobody v nelegálnych priestoroch, ktorú však dostatočne nešpecifikuje, a nepreukazuje. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie nevidel v predmetnej veci žiaden dôvod pre finančnú satisfakciu vo forme nemajetkovej ujmy. Počas konania žalobca nepreukázal splnenie zákonom kvalifikovaných podmienok na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobca nepreukázal, že by mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu vznikli následky v osobnej sfére takej intenzity, ktorá by zakladala právo na priznanie požadovanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy. Nepreukázal, že samotné konštatovanie porušenia práva verejnou ochrankyňou práv konštatované v Upovedomení V., verejnej ochrankyne práv zo dňa 20. 01. 2017 číslo 2253/2016 VOP o výsledkoch vybavenia podnetu, nie je dostačujúcim prostriedkom nápravy. Rovnako žalobca v konaní nepreukázal, že priamo a bezprostredne mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu príslušníkov Obvodného oddelenia Policajného zboru Staré Mesto-východ, bola spôsobená nemajetková ujma, priamo a jedine tvrdeným nesprávnym úradným postupom.“

9.2. K dovolacej námietke dovolateľom výslovne špecifikovanej ako dovolací dôvod podľa § 420 ods. 1 písm. f) CSP, týkajúcej sa nepreskúmateľnosti záveru súdov o nepreukázaní príčinnej súvislosti, dovolací súd uvádza, že z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií vyplýva dôvod, pre ktorý nebolo žalobe vyhovené, a to neunesenie dôkazného bremena o vzniku závažnej nemajetkovej ujmy v podobe intenzívnych následkov v osobnej sfére dovolateľa bezprostredne a práve v dôsledku zisteného nesprávneho úradného postupu. Súd zároveň poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu, ktoré tvorí s napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu organickú jednotu. Okresný súd v ods. 19 odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že „Žalobca však v tomto smere neunesol dôkazné bremeno,

keď v priebehu konania nepreukázal, že mu škoda vznikla, a že vznikla práve v dôsledku nesprávneho úradného postupu orgánov činných v trestnom konaní. Preukázanie, že zásah do práv žalobcu konaním súdu mal skutočne následok v podobe vzniku škody zaťažuje poškodeného, teda žalobcu. Právne relevantná je len taká škoda, ktorej vznik je v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom. Žalobca však v priebehu konania nepreukázal, že by mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu bola spôsobená škoda“, a v ods. 24 uviedol, že „nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nevzniká automaticky, je potrebné takýto nárok riadne preukázať. Priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch pritom do úvahy pripadá iba v prípade, ak samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, pričom ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom nie je možné uspokojiť inak (§ 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z.). Na žalobcovi spočíva dôkazné bremeno preukázania takého zásadného zásahu do jeho osobnostných práv, ktorý by priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch odôvodňoval. Samotné subjektívne konštatovanie žalobcu o vzniknutej nemajetkovej ujme nie je pre priznanie takéhoto nároku postačujúce.“

10. V danom prípade súdy z dôvodu neunesenia dôkazného bremena o vzniku nemajetkovej ujmy a jej výšky (intenzity) žalobu zamietli. Dovolateľ so záverom súdov o neunesení dôkazného bremena nesúhlasí. Nie každé pochybenie orgánu verejnej moci, ktoré by mohlo zakladať nárok na náhradu škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu, musí dosiahnuť aj intenzitu zásahu do niektorého z práv a zo slobôd garantovaných ústavou či medzinárodnou zmluvou. Dovolací súd poznamenáva, že dôkazné bremeno je inštitútom práva procesného, pretože je nerozlučne spojené s civilným sporovým konaním a prejavuje sa vo výsledku sporu. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku náležite uviedol, na základe akých skutočností dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, čo malo v danej veci za následok zamietnutie žaloby. Posúdenie otázky, či strana sporu uniesla dôkazné bremeno, ktoré ju v tom-ktorom spore zaťažovalo, spočíva v každom jednotlivom prípade (v každom jednotlivom civilnom sporovom konaní) na posúdení vysoko individuálnych, konkrétnych a v iných prípadoch sa spravidla už nevyskytujúcich skutkových okolnostiach, ktoré sú svojou povahou jedinečné a neopakovateľné. Pri hodnotení dôkazov nemožno odvolaciemu súdu vyčítať pochybenia, a preto ani nemožno polemizovať s jeho závermi, ktoré žalobca namieta v dovolaní (porovnaj napr. sp. zn. 5Cdo/328/2012, 8Cdo/140/2018). Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Rozhodnutie súdu, ktorého podkladom sú dôkazy nesprávne vyhodnotené, môže byť prípadne z tohto dôvodu vecne nesprávne, avšak táto skutočnosť sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

10.1. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní, (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod), a či konajúci súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd tieto vady v prejednávanej veci nezistil. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu

hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2018, 3Cdo/94/2018, 6Cdo/69/2020, 9Cdo/209/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti.

11. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá (porovnaj R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/86/2020).

11.1. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti (či formálnosti) alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Napokon je potrebné uviesť i to, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a namieta nepreskúmateľnosť žalobu zamietajúceho rozsudku odvolacieho súdu, k tomu dovolací súd uvádza, že odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu o zamietnutí žaloby; odvolací súd konštatoval správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie, správnosť na vec ním aplikovaných právnych noriem.

12. Dovolanie žalobcu v časti dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nebolo procesne prípustné, lebo v ňom nebolo opodstatnene namietnuté, že súd (odvolací) nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vzhľadom na uvedené bolo dovolanie žalobcu v tejto časti ako neprípustné odmietnuté /§ 447 písm. c) CSP/.

13. Dovolateľ v dovolaní uplatnil aj dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP.

13.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13.2. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 CSP.

13.3. Pre právnú otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia odvolacím súdom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Dovolací súd vo svojej súdno-aplikačnej (judikátornej) činnosti k tomu už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne tiež v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017, 6Cdo/123/2017,

7Cdo/140/2017, 9Cdo/315/2020, 9Cdo/2/2021) uviedol, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolateľ by mal: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

13.4. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. b) CSP je rozhodujúce, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté, avšak táto otázka doteraz v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolateľ by mal: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) tvrdiť (a prípadne i doložiť), že takáto otázka doteraz nebola riešená dovolacím súdom, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

13.5. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. c) CSP je rozhodujúce, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté, avšak táto otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. c) CSP, dovolateľ by mal: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) preukázať a vysvetliť rozdielnosť riešenia identickej právnej otázky dovolacím súdom (označením konkrétneho stanoviska, judikátov alebo rozhodnutí najvyššieho súdu), c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

14. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená jasným, zrozumiteľným a nepochybným spôsobom. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnu otázku nastolí.

15. Dovolateľ namietal dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pričom právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, formuloval ako otázku „nepreukázania vzniku ujmy, ak v rozpore s právnymi predpismi došlo k porušeniu osobnej slobody zaručenej čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky; základného práva nebyť podrobený neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu chráneného čl. 16 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti podľa čl. 19 ods. Ústavy Slovenskej republiky“, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe reprezentovanej judikátmi R 53/2010, R 13/2009.

16. V dovolaní formulovaná otázka predstavuje skôr skutkovú polemiku vo všeobecnej rovine za situácie nevzťahujúcej sa ku konkrétne riešenej relevantnej právnej otázke, pri ktorej sa odvolací súd mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolaciemu súdu z formulovanej právnej otázky vyplynulo, že dovolateľ v súvislosti s dovolacím dôvodom uvedeným v § 421 ods. 1 písm. a) CSP v skutočnosti spochybňuje vyhodnotenie dôkazov odvolacím súdom, ktoré ho viedli k záveru, že žalobca nepreukázal vznik ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu orgánov štátu, ktorá nesprávnosť bola zistená a súdom konštatovaná. Dovolací súd však nie je treťou inštanciou, a preto sa pred ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd na tomto mieste tiež pripomína, že namietaním nesprávnosti skutkových zistení na základe vykonaného dokazovania nie je možné odôvodniť dovolanie, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

17. Dovolací súd uvádza, že vymedzenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP nezodpovedá právnej úprave. Právna argumentácia v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu prima facie nesignalizuje možný odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Neobstoí tvrdenie dovolateľa o odklone odvolacieho súdu od záverov prijatých v rozhodnutí publikovanom pod č. R 53/2010, pretože v označenom rozhodnutí dovolací súd riešil spor o ochranu osobnosti a nárok žalobkyne (sudkyne) na nemajetkovú ujmu podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. K protiprávnemu zásahu do súkromia došlo tým, že boli v rozpore so zákonom zverejnené skutočnosti z jej súkromného života a tiež uverejnené jej fotografické snímky v týždenníku. Bez súhlasu navrhovateľky boli zverejnené

tiež základné údaje o nej (meno, priezvisko, vek, funkcia, miesto pôsobenia, bydlisko, rodinný stav), ako aj meno a vek jej dcéry a boli zverejnené fotografie jej a jej dcéry. Predmetom právneho zhodnotenia bola skutočnosť, že informácia bola difamačná a prenikla k širšiemu okruhu ľudí, čo však nie je prípad v danej veci. Rovnako neobstoí ani poukaz dovolateľa na rozhodnutie publikované pod č. R 13/2009, ktorého právna veta riešila inú právnu otázku, či je možné priznať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v prípadoch, v ktorých sú splnené podmienky zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe podľa zákona č. 58/1969 Zb.. Nakoniec samotný poukaz na rozhodnutie iného senátu toho istého krajského súdu vo veci náhrady nemajetkovej ujmy v tej istej trestnej veci vedenej na tom istom policajnom oddelení nemá rozhodujúci význam v danej veci, pretože zákon (§ 17 zákona č. 514/2003 Z. z.) vyžaduje posúdenie konkrétnych kritérií (osoba poškodeného, závažnosť, následky) každej veci osobitne, úlohu zohrávajú rôzne osobitosti prípadu. Ako už dovolací súd vyššie uviedol, posúdenie otázky, či strana sporu uniesla dôkazné bremeno, ktoré ju v tom -ktorom spore zaťažovalo, spočíva v každom jednotlivom prípade (v každom jednotlivom civilnom sporovom konaní) na posúdení vysoko individuálnych, konkrétnych a v iných prípadoch sa spravidla už nevyskytujúcich skutkových okolnostiach, ktoré sú svojou povahou jedinečné a neopakovateľné.

18. Dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP vidí odklon odvolacieho súdu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v tom, že súdy nesprávne vyhodnotili nepreukázanie vzniku ujmy s odkazom na príslušnú judikaturu dovolacieho súdu. Takým vymedzením však dovolateľ netvrdí, že odvolací súd pri rozhodovaní nerešpektoval uvádzanú judikaturu (nepovažoval ju za relevantnú, resp. necítil sa ňou viazaný, a preto sa od nej odklonil), ale že v okolnostiach tejto veci, v kritériách vyplývajúcich z označenej judikatury dovolacieho súdu prijal podľa názoru dovolateľa nesprávne závery ohľadom otázky preukázania vzniku ujmy. Dovolateľ za odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu považuje také právne posúdenie veci, pri ktorom súdy na základe okolností individuálneho prípadu dospeli k inému záveru o hmotných právach a povinnostiach než žalobca aplikujúc pritom na vec správne právne normy a zohľadňujúc i rešpektujúc zodpovedajúcu judikaturu. V takom prípade ide len o polemiku dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, eventuálne o spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len o kritiku toho, ako odvolací súd rozhodol, to však významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

19. Je potrebné si uvedomiť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“ (2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd, pretože ak by k tomu pristúpil, dopustil by sa procesne neprípustného dovolacieho prieskumu, ktorý by bol (všeobecne) v zjavnom rozpore s novou koncepciou právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania, nastolenou prijatím aktuálneho procesnoprávného predpisu - Civilného sporového poriadku, a zároveň takýto neprípustný dovolací prieskum by sa (konkrétne) priečil i cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj analogicky sp. zn. 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Cieľom pravidiel týkajúcich sa prípustnosti dovolania je zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení práv dovolateľov v prípade, ak bolo toto posúdenie vykonané v súlade so zákonom. Ústavný súd v uznesení sp. zn. I. ÚS 215/2022-15 zo 14. apríla 2022, bod 15. odôvodnenia (tiež I. ÚS 214/2022-14 zo 14. apríla 2022 bod 20.) k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zadenovanania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku uviedol, že aj keď jeho súčasná judikatura uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto, aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“. Sťažovateľ,

resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky“ (I. ÚS 115/2020). Za také ale nemožno považovať dovolanie v tejto veci. Ex officio ingerencia dovolacieho súdu majúca za následok reštauráciu dovolacieho dôvodu s novým vymedzením jeho obsahu, patričným komentárom i hľadaním a označením vhodnej judikatúry dovolacieho súdu, by mohla byť neprípustným súdnym zásahom narúšajúcim samú materiálnu podstatu spravodlivého procesu garantujúceho nestrannosť a nezávislosť sudcov i princípov rovnosti (vrátane „rovnosti zbraní“) a kontradiktórnosti civilného sporového konania. Z uvedeného tiež plynie, že dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na vlastných domnienkach alebo predpokladoch, nemôže nahradzovať kvalifikovaný servis poskytovaný právnym zástupcom, lebo vymedzenie predmetu a rozsahu dovolania patrí do výlučnej sféry dovolateľa (porovnaj IV. ÚS 372/2020). Dovolací súd pritom rešpektuje limity práva na prístup k súdu, v zmysle ktorých právo na prístup k súdu môže podliehať rôznym procesným obmedzeniam a formalitám, pri zachovaní jeho podstaty a pri rešpektovaní primeranosti obmedzenia, aby nedošlo k odopretiu práva na prístup k súdu do takej miery, že by bol narušený jeho účel. Je legitímnym cieľom vyžadovať, aby kvalifikovaný zástupca dovolateľa náležitým spôsobom vymedzil dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania. Dovolací súd v tomto prípade nerezignoval na svoju povinnosť vykladať podmienky prípustnosti dovolania tak, aby bola naplnená ústavou ustanovená povinnosť súdov poskytovať jednotlivcom ochranu základných práv a slobôd (k tomu porovnaj napr. I. ÚS 186/08, I. ÚS 164/2012). Dovolací súd sa pokúsil autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku, ale na druhej strane, nemožno dotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Má ísť o dialóg, ale nie o právnu pomoc. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu uplatneného dovolacieho dôvodu (porovnaj III. ÚS 223/2021).

20. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcu, v ktorom namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

21. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinil žalobca (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.